

Huvudman

HERRLJUNGA KOMMUN
herrljunga.kommun@herrljunga.se

Beslut

Datum 2025-12-18
Dnr SI 2025:7767
Sida **1 (6)**

Ärendet

Tillsyn av anpassad grundskola vid Altorpskolan Anpassad Grundskola i Herrljunga kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Herrljunga kommun att senast den **31 mars 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande tillgång till specialpedagog eller speciallärare i elevhälsan. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Herrljunga kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Herrljunga kommun ska vidta följande åtgärder

Tillgång till specialpedagog eller speciallärare i elevhälsan

1. Se till att det finns tillgång till specialpedagog eller speciallärare i skolenhetens elevhälsa. Huvudmannen ska i samband med redovisningen inkomma med en redogörelse för hur tillgången till specialpedagog eller speciallärare har säkerställts. Anställningsavtal eller annat avtal med en specialpedagog eller speciallärare ska bifogas redovisningen av vidtagna åtgärder. (2 kap. 25 § skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser undervisningen bedrivs av lärare, lärares behörighet och anställning.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till

Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2025:7767) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2025 inlett en tillsyn av Altorpskolan Anpassad Grundskola i Herrljunga kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Altorpskolan Anpassad Grundskola följer gällande bestämmelser om undervisningen bedrivs av lärare, lärares behörighet och anställning samt tillgång till specialpedagog eller speciallärare i elevhälsan.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer den 20 november 2025. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Tillgång till specialpedagog eller speciallärare i elevhälsan

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har begärt och tagit del av redovisning från huvudmannen över personal på skolenheten där det framgår vilka funktioner som finns i elevhälsan och hur stor andel de arbetar på

Altorpskolan Anpassad Grundskola. Av redovisningen, intervjuer med personal och rektorn framgår att det saknas tillgång till specialpedagog eller speciallärare i elevhälsan från och med 5 september 2025. Rektorn och representanter för elevhälsan uppger att det är planerat att den speciallärare som anställs för att undervisa på Altorpskolan Anpassad Grundskola, också ska ingå i elevhälsan. Enligt rektorn är elevhälsan organiserad på det sättet hos huvudmannen, att specialpedagog eller speciallärare är anställd vid varje skolenhet medan de andra kompetenserna i elevhälsan är centralt anställda. Vidare framkommer i intervju med rektorn att det inte finns några möjligheter att låna in specialpedagog eller speciallärare från en annan skolenhet, exempelvis den närliggande grundskolan Altorpskolan eller anpassad grundskola årskurs 1-6. Specialpedagogerna på andra skolenheter hos huvudmannen har endast utrymme att hantera det specialpedagogiska uppdraget på de enheter de är anställda på. I huvudmannens annons gällande speciallärare med inriktning mot intellektuell funktionsnedsättning med sista ansökningsdag 23 november 2025, framgår att huvudmannen även kan anställa en legitimerad lärare i stället för en speciallärare till skolenheten. Vid tidpunkten för tillsynen har ingen person ansökt om tjänsten. Rektorn har fört en dialog med huvudmannen om att anställa en specialpedagog för anpassad grundskola, för alla stadier och skolenheter hos huvudmannen, men än finns inget sådant beslut fattat av huvudmannen.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att för eleverna i anpassade grundskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ske i samverkan med lärare och övrig personal. Elevhälsan ska vara en del av skolans kvalitetsarbete. Vid behov ska elevhälsan samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten.

För medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog eller speciallärare. (2 kap. 25 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att eleverna inte har tillgång till samtliga kompetenser i elevhälsan. Av utredningen framgår att skolenheten saknar tillgång till specialpedagog eller speciallärare som deltar i elevhälsans uppdrag, där både individuellt som generellt inriktade insatser ingår och som omfattar åtgärdande, förebyggande och hälsofrämjande insatser. Utredningen visar därmed att det inte finns tillgång till samtliga

kompetenser som ska finnas i elevhälsan för att utföra detta uppdrag, vilket är en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Herrljunga kommuns verksamhet vid Altorpskolan Anpassad Grundskola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller tillgång till specialpedagog eller speciallärare i elevhälsan. Det finns därför skäl att förelägga Herrljunga kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Områden utan konstaterade brister

Undervisning bedrivs av lärare, lärares behörighet och anställning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har begärt och tagit del av redovisning från huvudmannen över lärarnas anställning där det bland annat framgår vilken anställningsform lärarna har, om de har lärarlegitimation, vad legitimationen omfattar samt vilka ämnen och årskurser lärarna undervisar i. Av redovisningen, intervju med lärare och rektor framgår att samtliga lärare som har en tillsvidareanställning har en lärarlegitimation, men de saknar behörighet att undervisa i anpassad grundskola. I intervju med rektorn framgår att det saknas lärare i huvudmannens organisation med behörighet att undervisa i anpassad grundskola. Huvudmannen har vid tre tillfällen under hösten 2025 sökt en speciallärare med inriktning mot intellektuell funktionsnedsättning till skolenheten. Ingen har ansökt om tjänsten vid tiden för tillsynen. I intervjuer med personalen och rektorn framkommer att en av de tre lärarna som är anställda på skolenheten planerar att vidareutbilda sig till speciallärare med inriktning mot intellektuell funktionsnedsättning med start våren 2026. Av huvudmannens yttrande över tjänsteanteckningen den 16 december 2025 framgår att en av lärarna är nu antagagen och kommer under våren 2026 påbörja utbildning för att bli behörig speciallärare med inriktning mot intellektuell funktionsnedsättning.

Vid lektionsobservation och intervjuer med lärare, elevassistenter och rektorn framgår att det är lärarna som ansvarar och bedriver undervisningen i alla ämnen.

Rättslig reglering

Enligt skollagen är undervisning: processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden (1 kap. 3 § skollagen).

Enligt skollagen får endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning bedriva undervisningen. (2 kap. 13 § skollagen)

Av skollagen framgår att en legitimerad lärare eller förskollärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver. (2 kap. 15 § skollagen)

Enligt skollagen får, om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, en annan lärare eller förskollärare bedriva undervisningen. En sådan lärare eller förskollärare ska

1. vara lämplig att bedriva undervisningen, och
2. i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande.

En person som avses i första stycket får bedriva undervisning under högst ett år i sänder. Detta gäller dock inte om undervisning avser modersmål. (2 kap. 18 § skollagen)

Av skollagen framgår att endast den som har legitimation får anställas som lärare utan tidsbegränsning. Den som inte har legitimation som lärare får dock anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning, om han eller hon ska undervisa i modersmål och vissa förutsättningar är uppfyllda. (2 kap. 19-20 §§ skollagen) I 2 kap. 21 § skollagen finns bestämmelser om vad som gäller för tidsbegränsade anställningar.

Av skolförordningen framgår att eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen. (5 kap. 2 § skolförordningen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Mikaeil Yousefi

Beslutsfattare
Signerat av: Mikaeil Yousefi

X Matilda Hazard

Föredragande
Signerat av: Matilda Hazard